

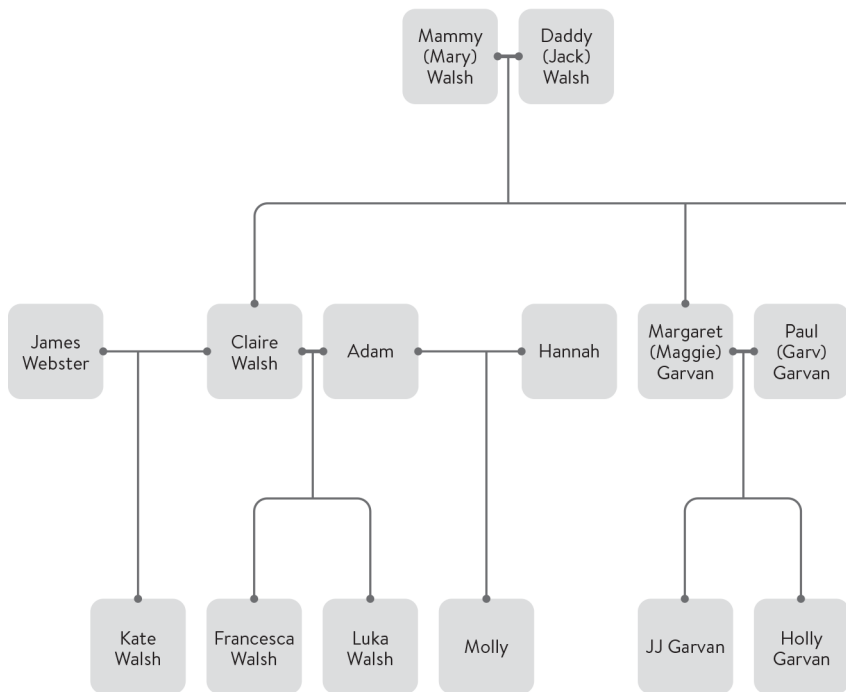
Tõde peab pimestama tasahaaval, või igäiks jääks pimedaks.

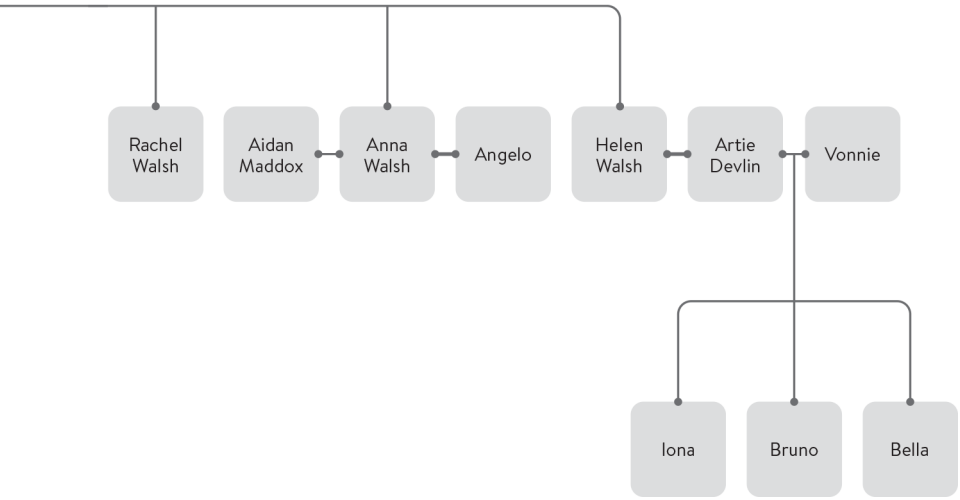
EMILY DICKINSON

*Andesta endale selle eest, kui paljudel viisidel sa oled endale
haiget teinud, sest sa püüdsid üksnes ellu jääda.*

TUNDMATU AUTOR

Walshide sugupuu

Mind äratas tema käe puudutus, mis liikus kergeid ringe tehes ümber mu naba. Ikka veel pooleldi magades nautisin, kuidas mehe sõrmed allapoole libisesid.

Aga enne, kui me saime jätkata, pidin ma teadma, mis kell on.

„Kümme minutit seitse läbi.” Ta hää l kõlas karuselt.

Milline kergendus, kui oled saanud öö läbi magada! Naeratasin talle otsa vaadates. „Nüüd kuulub sulle minu jäägitu tähelepanu.”

Pärast lebasime kahekesi õhetavas õnnejoovastuses. Aga aeg lendas. „Ma pean minema, kallid.”

„Juba?”

„Ma pean kodust läbi käima, Crunchiele süüa andma, enne tööd paar asja võtma.”

„Aa.” Järgnes see väike tähendusrikas paus. „Nojah.”

Ei, seda teemat me üles ei võta, mitte praegu. „Ilusat reisi sulle.”

Ta suudles mind. „Ma helistan sulle, kui saan. Aga raske öelda, millal võimalus tekib.”

„Ära muretse.” Libistasin end voodist välja. „Ma loodan, et kõik läheb hästi. Pühapäeval näeme.”

Ta võttis mul randmest. „Ma hakkab sind seal igatsema.”

„Mina igatsen sind ka.”

Köögis kulistasin kiiresti alla klaasi vett.

Finley lonkis pead kratsides sisse. „Hei, Rachel.”

„Hei. Ma hakkab nüüd minema. Pühapäeval näeme?”

„Mkm, ma olen siis ema juures.”

„Tervita teda minu poolt. Ja kui sa tunned, et tahaksid mõne heateo teha, siis ma kahtlustan, et su isa,” – osutasin sõrmega lae poole –, „unistab üle kõige tassist kohvist.”

Finley paistis kõhklevat ja ma ei suutnud naeru pidada. „Kuule, ära ole selline laiskvorst.”

„Hea küüülllll.”

Kallistasin teda kähku ja kiirustasin välja kirkasse kevadhommi-
kusse.

Kohe, kui olin välisukse lahti lükanud, tormas Crunchie mind eks-
taatiliselt tervitama. Laskusin põlvili, sügasin teda kõrva tagant ja
rääkisin oma erilisel Crunchie-häälel. „Tere, sa tubli kutsa, tere!”

„Rachel, sina või?” Kate kummardus üle trepikäsipuu, nii et pikad
märjad salgud sealt alla rippusid. Tal olid käes ümmargune juukse-
hari ja föön.

Kiirustasin trepist üles ja otse vannituppa. „Mul said kontakt-
läätsed otsa.” Sobrasin sahtlis ringi.

„Kuidas Quinil läheb?” küsis Kate.

„Suurepäraselt. Ta on pühapäevani New Mexicos.”

„Veab tal!”

Kate oli mu kõige vanema õe Claire'i tütar. Ta elas minu juures
juba mitu kuud, sest igahommikune sõit Claire'i majast Lääne-
Dublinist Wicklow's asuvasse hooldekodusse, kus ta töötas, oli ta
välja kurnanud. Nüüd kulus tal töölemineku peale napilt kaksteist
minutit, samas kui varem läks edasi-tagasi sõidule tavaliselt kaks ja
pool tundi.

Olin temasse tohutult kiindunud. Ta oli tõsine, armas, jalutas
Crunchiega, kui ma ise ei saanud, ja pealegi oli ta (mis ei olnud
Walshide suguvõsas *üldse* tavapärane iseloomujoon) puhtusefriik.
Ilmselgelt oli ta selle pärinud oma isalt, ja kuigi see mees mulle tegeli-
kult eriti ei meeldinud, kurdaks ainult täielik napakas sellise korteri-
kaaslase üle, kes tirib alatasa konkust mopi välja ja ütleb: „Tõmban
lihtsalt põrandad kähku üle.”

Tema „päristöö” oli näitlemine. Aga universum tilgutas talle
tööotsi väga kasinalt, hoolikalt mõõdetud kogustena, hoides teda

pidevalt ebakindluse noateral. Iga kord, kui ta kavatses juba loobuda, visati talle ette mõni pisike roll, millest piisas täpisealt selleks, et lootus taas lõkkele puhuda.

„Mis sul plaanis on?” Mulle tuli just meelde, et ta ei pidanud täna tööl olema. (Ta saatis mulle igal nädalal oma graafiku, et ma teaksin, millal värvata oma naabrid Benigno ja Jasline Crunchiega jalutama). Mind tabas ootamatu lootus, nii et ahhetasin: „Sul on prooviesinemine?”

„Täna? Ei. Üks töötas Heleni juures.”

Mu kõige noorem õde Helen pidas väikest detektiivbürood. Hiljuti oli ta rääkinud Kate'i nõusse, et too kaasa aitaks, eriti ebameeldivamate tööde puhul, mis seisnesid enamasti selles, et pidi pikka aega kuskil porises kraavis kõhutama ja salaja pildistama. Vanasti tundis Helen sedasorti tegevuse üle suurt uhkust, aga viimasel ajal oli ta hakanud üha sagedamini ütleva: „Jälitustegevus maapiirkondades on pigem nooremate naiste rida.”

Tema kindel veendumus oli, et kahekümne kolme aastane Kate on selliste raskuste talumiseks ideaalne kandidaat. „Kahekümnestel ei hakka külm, nad ei saa märjaks ja nad ei tunne haisu.” Helen *kin-nitas*, et see on teaduslik fakt. Ta oli trotslikult vastalise iseloomuga inimene ja kõige jäärpäisem, keda ma kunagi kohanud olin.

„Las ma arvan,” ütlesin Kate'ile. „Ta tahab, et sa luuraksid mõne petturi järele, kes peab kõige haisvamat seafarmi Cavani maakonnas?”

„Hahaa. Ei midagi nii hirmsat. Jälitamine linnas, mingi kindlustuslugu. Üks mees, kes väidab, et ta selg on nii haige, et ta ei suuda käia.”

„Issand, kell on kaksikümne minutit kaheksa läbi!” Embasin teda kiiresti ja hüppasin duši alla. Fööniga juuste kuivatamiseks ei jäänud enam aega, pidin laskma neil loomulikult teel kuivada ja leppima tõrksa viltukiskumisega, mis sellega kaasnes.

Koleda soengu kompenseerimiseks panin selga teksariidest püksüki, mis jättis mulje, nagu ma töötaksin autopesulas. Kuna ma

kandsin seda nii sageli, tegid kolleegid nalja, et mul polegi teisi riideid. Aga see andis mulle mingi mõnusalt enesekindla vabaduse ja pani mind eriti koos tossudega tunda end kergelt kõikvõimsana.

Samal ajal jälgis Crunchie mind ääretult nukral ilmel.

„Ma *pean* tööle minema,“ ütlesin tema murest murtud koonule. „Aga ma tulen õhtul koju. Õues on ilus ilm. Jookse tagaaias ringi ja haugu lindude peale, pole sul häda midagi!”

Hoolimata sellest, et mu väike maja asus töölt ainult veerandtunnise autosõidu kaugusel, jäin siiski hommikusele koosolekule hiljaks.

Kiirustasin Cloistersi trepist üles ja mööda koridori edasi, koperdades peaaegu otsa Harlie Clarke'ile, ühele oma hoolealustest, kes puhastas raevukat põlgust üles näidates tolmuimejaga vaipa. See kahekümne üheksa aastane alkohoolikust naine pööras oma välimusele nii suurt tähelepanu, et seda võis lugeda peaaegu tema teiseks sõltuvuseks, niisiis nägi ta suurepärase välja – ta tõusis igal hommikul kell kuus, et endale täismeik teha –, osavalt tõmmatud kontuurid silmade ümber, sädelevad ripsmed ja pikad blondid kiharad, mis hoidsid tänu koolutamisele sõnakuulelikult soengusse.

Nagu peaaegu igaüks, oli ta saabunud Cloistersisse veendumuses, et tal pole viga midagi. Aga ma kangutasin järjekindlalt tema eitusekilbi kallal, kuni see viimaks murenes. Nüüd ei saanud ta enam mööda vaadata tõsiasjast, et ta on alkohoolik ja see ajas ta *marru*.

„Hommikust, Harlie,“ ütlesin ma.

Pilgul, millest pritsis sappi, võttis ta tolmuimejatoruga mu pahkluu sihikule. Teate, tal olid tõepoolest maailma kõige *vapustavamad* kulmud. Mõistagi ilusalongis disainitud, aga tundusid väga loomulikud. Kahtlemata tegi selle püsimeigi tõeline asjatundja, mitte mõni suvaline, kes oli seda YouTube'ist õppinud. Vahel ma lausa *sügelesin* soovist temaga iluprotseduuridest lobiseda.

Aga võib-olla mitte praegu. Hüppasin eest ära, enne kui ta oleks võinud mind vigaseks teha.

Koosolekute ruumis istusid laua taga viis meie seitsmest terapeutist, samuti kolm abipersonali liiget, öde Moze ja Ted, meie suur ülemus – kes heitis pilgu oma telefonile, vangutas pead ja pomises: „Ai-ai.”

Ütlesin hääletult *vabandust*, vajusin toolile ja keerasin oma niisked juuksed lohakasse krunni, et neid näo eest ära saada.

Moze luges oma eelmise öö aruannet. „Vahetuse ajal oli palju tege- mist. Trassa Higgins – üks sinu omadest, Rachel? Ei maganud. Tuli kella kolme paiku öösel valvelauda. Ajasime juttu, lahendas ristsõna, läks viie paiku tagasi voodisse, aga kui ma kella kuue ajal tema tuppa vaatasin, oli ta ikka veel ärkvel.”

See andis mulle märku, et Trassa on täna haavatavas meeleolus. Mis oli ühtaegu hea ja halb. Halb, sest haavatav tähendas, noh, *haava- tav*. Kuuekümne kaheksa aastase, hasartmängusõltuvusega vanaema puhul ei ole see üldse tore. Aga hea selles mõttes, et ta võib olla liiga väsinud, et oma eitusekilpi püsti hoida. Ta oli siin viibinud juba üle nädala ja osutunud kõvaks pähkliks. Võib-olla täna on see päev, mil ta avaneb.

„Simon ja Prissie,” ütles Moze ja laua taga istujad ohkasid koo- ris. „Jep. Nahistasid jälle. Waldemar sattus neile oma kella ühese kontrollkäigu ajal peale. Seekord puhketoa diivani taga.”

„Niisiis?” Ted vaatas otsa mulle ja siis Carey-Jane’ile, kes me olime vastavalt Simonile ja Prissiele määratud terapeutid. „Mis nüüd?”

Raputasin ääretu kahetsusega pead. „Simon peab ära minema. Ta on juba ühe hoiatuse saanud. Ta ei ole valmis terveks saama. Tal on ükskõik.”

„Ma tahan, et Prissie jääks.” Carey-Jane oli sama resoluutne nagu mina. „Aga me lisame tema sõltuvuste nimekirja seksi ja armastuse. See on kõik osa suuremast pildist.”

„Aga kui Simon lahkub ja Prissie jääb, mis sõnumit see siis edas- tab?” küsis Yasmine.

Ted kehitas õlgu. „Kelle asi see on? Meie kehtestame siin reegleid.”

Ted oli mõnes mõttes keeruline isiksus. Pädev asutuse juht ja (kohati) inspireeriv ülemus, aga temas võis vilksatada teatav kalduvus – „keelan, käsen, poon ja lasen”.

„Täna saabub juba kaks uut,” teatas Ted. „Ja kui Simon lahkub, võime homme või reedel veel ühe vastu võtta.”

Sõltuvus oli tohutu äri. Cloistersisse oli – *pidevalt* – ootejärjekord.

Järgmiseks andis iga terapeut laudkonnale ülevaate oma erinevatest patsientidest, et me kõik teaksime täpselt, kuidas igal patsiendil läheb – kes on praegu eriliselt haavatav, kes avaldab kõva vastupanu – ja siis oli aeg minna grupiseansile.

Ted püüdis mu ukse juures kinni. „Hilinemine pole üldse sinu moodi.”

„Eeeeeee...” Ma ei saanud ju öelda: „Mu kallim sõidab neljaks päevaks Taosi ja meil oli vaja natuke omavahel olla.”

„... Rachel?”

„Liiklusummik,” ütlesin ma. „Vabandust. Enam ei juhtu.”

Siis läksin, et Simon hommikusöögilt välja kamandada ja käskida tal kotid kokku pakkida.

Kui inimesed küsivad mu käest, kuidas ma Quiniga kohtusin, ja märkavad, et ma kõhklen, pakuvad nad tavaliselt: „Tinder? No kuule. Ega see pole mingi häbiasi.”

Aga asi oli hullem kui Tinder. Me kohtusime Quiniga peaaegu kaks aastat tagasi, 2016. aastal meditatsioonilaagris, kus ei tohtunud sõnagi rääkida ja mis toimus ühes vanas majas keset inimtühja kolgast. Läksin sinna, sest ma olin Läbikukkunud Mediteerija. Kõigi nende aastate jooksul, mil ma olin seda proovinud, hoolimata sadadest küünlaleekidest, mida ma olin põrnitsenud, ei olnud ma kunagi suutnud oma mõttevoogu peatada. *Viisteist minutit ei ole tegelikult nii pikk aeg, ma pean lihtsalt oma pea tühjaks tegema, tühjaks-tühjaks-tühjaks, nii et ma ei mõtle mitte millegi peale. Ohoo, vaadake, ma tõesti mediteerin. Ainult et kui ma märkan, et ma seda teen, kas see tähendab, et ma tegelikult ei tee? Issand, ma unustasin selle füsioterapeudi aja tühistada, ma teen seda nüüd kohe, tähendab, mitte kohekohe, aga niipea, kui ma olen oma meditatsiooni lõpetanud ...*

Kella seitsme paiku tol reedeõhtul märtsi lõpus istusime umbes kolmekümnekesi ristijalu joogamattidel, püüdes kavalalt, ilma vahele jäämata üksteist piiluda. Olime lihtsalt üks suurem seltskond pabistavaid, lootusrikkaid inimesi. Naisi oli rohkem kui mehi – nii on see alati – ja vanuse poolest oli seal nii kahekümneseid kui kuuekümneseid.

Ma oleksin väga soovinud teada igäühe põhjust, miks ta seal osales, aga meil oli sõna otseses mõttes keelatud rääkida. Samuti olid keelatud alkohol, kohy, telefonid, elektroonika, raamatud ja ajakirjad.

Meie juhendajateks olid üks sõbralik ja ahvatlevalt painduv noor naine (jooga loomulikult) ning kolm heatahtlikku noort meest, kõik

natuke liiga *läätseised* – jämedakoelised pruunid riided, kahvatud näod hõreda tokerja habemega ja juba taganev juuksepiir.

Selle neljakümne kaheksa tunni jooksul tegime ohtralt grupimeditatsiooni, mille ajal ma veetsin häbiväärselt palju aega pead murdes, kas kõik kolm Läätsespoissi on Joogatüdrukusse armunud. Kindlasti peavad ju olema? Ta oli nii armas. Ja muidugi see tema painduvus. Samal ajal kui mu meel oleks pidanud rahunud püsima, jälgisin seda kaltsakate kolmikut ja mõtlesin, kas Joogatüdruk on neist mõnega maganud. Või äkki lausa nende *kõigiga*? Ta oli imekaunis naine, aga üks asi, mille ma olen selgeks õppinud, on see, et ei tasu kunagi alahinnata ka kõige silmapaistmatumate meeste enesekindlust.

Lisaks mediteerimisele osalesime mõnes joogatunnis, sõime korrapärastel kellaaegadel vegantoitu ja kulistasime nii palju salveiteed, kui vähegi alla läks. Suur osa laupäevast vedeti ühtainsat rosinat süües. Umbes pool tundi pärast algust taipasin, et ma teen sellist asja umbes kahekümnendat korda: *iga* teadveloleku ja meditatsiooni kursus jõudis alati mingi totaka demonstratsioonini, kuidas tempot aeglustada ja hetkes elada. Ohkasin vaikselt. Võib-olla oli käes aeg kogu see meditatsiooniteema lõplikult metsa saata.

Pühapäeval, hilisel päraslõunal, kui lõpp juba paistis, kuulutas üks Läätsespoistest välja Armastava Lahkuse Meditatsiooni – läheduse harjutuse, kus sa istusid teise inimese vastas, pörnitsesid talle silma ja mõtlesid kümme pikka minutit lahkeid ja armastavaid mõtteid.

See oli *äärmiselt piinarikas*.

Kuna meid oli paaritu arv, tähendas see, et ma sattusin paari kõige tokerjamaga Läätsespoistest, ja sellest, kuidas tema pupillid loitsid ja laienesid, võis aru saada, et ta punnitab täiest jõust Armastava Lahkuse mõtteid mõelda. Ainus võimalus see üle elada oli sügavale endasse tõmbuda.

Lõpuks kõlistas keegi midagi kõlisevat – ilmselt oli see Tiibeti palvekauss, nagu tavaliselt – ja igaviku kõige pikemad kümme minutit said läbi; see oli meie märguanne silmside katkestada ja alustada

kellegi teisega otsast peale. Naeratasin valuliselt ja kangutasin ennast lahti.

Joogatüdruk hõikas: „Kas kõik on partnereid vahetanud?”

Vaatasin oma uuele inimesele otsa. Mees. Ta nägu oli sama väljendusrikas nagu pokkerimängijal, aga tema silmis justkui oli midagi. Pea-aegu muie. See oli kuidagi seotud „partnerite vahetamise” lausega.

Lapsik.

Aga siiski.

Põrnitsesin talle otsa. Tema põrnitses mulle otsa. Ma mõtlesin: *Tunnen sinu vastu lahkust. Tunnen sinu vastu armastust.*

Vaadates ainiti tema silmadesse, mis ei pilkunud, jõudsin arusaamisele, et ka tema vastab mulle lahkete ja armastavate mõtetega. Ja siis ma *päriselt* tundsingi midagi. Mingit kergendust.

Mitte keegi polnud rohkem üllatunud kui ma ise.

Hoolimata sellest, et ma püüdsin oma värisevate huultega naerata, hakkasid mul pisarad voolama. Suured piisad tilkusid mu vaheliti asetatud pihkudesse ja mitte keegi ei patsutanud mind kohmetult õlale ega sobranud taskurätikut otsides nagu tavaliselt, kui keegi avalikult nutab. Me lihtsalt istusime liikumatult ja hoidsime silmsidet.

Kui kauss kõlises, kallutas mees veidi pead, küsides sõnatult: kas minuga on kõik korras?

Ma noogutasin ja naeratasin, pühkisin kiiresti üllatuslikud pisarad ära ja pöörasin järgmise partneri poole.

Võib-olla umbes pool tundi hiljem sai üritus läbi ja viimane juhis, mis meile anti, oli jääda „mitteverbaalseks”, kuni oleme väravast välja läinud.

Kui ma üleval, ühises magamisruumis oma vähesed asjad kotti viskasin, oli mu süda kergem, kui see juba ammust aega olnud oli. Meditatsioonirahu oli mulle endiselt kättesaamatu – tõenäoliselt jääb see nii alatiseks –, aga tundsin täiesti ootamatult mingit lunastust. Selles polnud mingit loogikat, aga see mees, see võõras oli minust mingid mineviku rusud minema pühkinud.

Üks Läätsipoistest tagastas mu elektroonikaseadmed ja siis astusin ma õue, jahedasse õhtusse – ning nägin seda meest seal seismas ja teesklemas, et tal on oma telefonis mingeid asju ajada.

See tekitas kohmetu tunde. Seal ruumis oli juhtunud midagi head ja sinna ruumi see ilmselt peakski jääma.

Noogutasin kergelt ja läksin oma auto juurde, veidi heitunud sellest, et kõrvalasuvale kohale oli parkinud pikk koorekarva Mersu. See nägi välja, nagu pärineks seitsmekümnendate politseiseriaalidest ja kihutaks iga päev kriisates mööda kitsaid tänavaid, tehes käsipiduriga pöördeid. Oli raske otsustada, kas see oli ilus või maitselage.

„Hei,” kuulsin ma. Pöörasin ümber.

„Mina olen Quin.”

Noh, *tema* häääl kõlas igatahes väga enesekindlalt. *Ja* ta oli reegleid rikkunud.

Siis otsustasin, et sellest pole midagi. „Mina olen Rachel.”

Ta tuli minu juurde. „Kas ma ...?” küsis ta. „Kas me ...?”

„Ma ei tea,” vastasin ma. „Ma tegelikult ei otsi praegu mingit sedasorti ...”

„Mina tõtt-öelda ka mitte,” vastas ta. (Mis oli vale, nagu pärast selgus.) „Aga mis iganes see ka oli, mis seal juhtus, see puudutas mind ja vist aitas sind kuidagi?”

Kuigi ma olin vähem kui tund aega varem talle kümme minutit katkestamatult silma vaadanud, pöörasin esimest korda tähelepanu laiemale pildile. Tema pruunid juuksed olid lühikeseks põetud ja ta oli minust pikem (ma olen viis jalga ja üheksa tolli pikk, nii et see pole sugugi mitte alati iseenesestmõistetav). Lähemal vaatlusel meenutas ta oma matkasaabaste ja mingist spetsmaterjalist särgiga ning sellega, kuidas ta nahk põsesarnade kohalt pingul oli, sedasorti mehi, kes harrastavad *palju* kurnavaid füüsilisi väljakutseid. Mehi, kellel on alati kolm valgubatooni kaasas ja kelle kehakoostises on null protsenti rasva, kaheksakümmend seitse protsenti sitkust ja kolmteist protsenti viha.

Ta ei näinud välja, nagu kuuluks õieti siinsesse seltskonda. „Kas ma tohin midagi küsida?” üllatasin ennastki, pärides: „Miks sa sellel üritusel osalesid?”

„Sest ... mul on alati selline tunne, et ma pole piisavalt teinud.”

Ma ootasin.

„Ma tahan midagi,” ütles ta. „Siis ma saavutan selle. Siis ma tahan sellest veel paremat varianti. Või ei taha ma seda enam üldse.”

Oh issand, üks selliseid mehi.

„Minu õnn on alati kuskil seal, natuke käeulatusest väljas,” ütles ta. „Minu nimi võiks olla härra Tahan Uemat Versiooni.”

Hakkasin lausa naerma. „Noh, keegi ei saa öelda, nagu sa poleks mind hoiatanud.”

„Niisiis?” küsis ta. „Mis *sind* siia tõi?”

No nii, läheb lahti. „Ma olen taastumisprotsessis. Meditatsioon on meile soovitatav.”

Kui ta kavatseb vastuseks tühja pilguga pörnitseda, on sellel tärkaval sõprusel ots peal.

„Ma olen sõltlane,” täpsustasin ma.

Ta vastas otsekoheselt: „Ma tean, mida „taastumine” tähendab.”

See oli hea algus, sest suuremal osal inimestest pole aimugi. Ja kui nad lõpuks aru saavad, siis tormavad nad nii kaugemale kui jalad võtavad. Ma olen sageli öelnud, et meie, Kaheteistkümne Sammu inimeste jaoks peaks eraldi Tinder olema.

„Oled sa juba kaua puhas olnud?” Ja *see* oli suurepärase küsimuse, mis näitas teatavat asjatundmist. Ta tahtis teada, kas ma olen stabiilne või on tõenäoline, et ma libastun ja langen tagasi.

„Aastaid.”

„Okeeei!” Äkki ei tundunud ta enam nii pinges. „Ühesõnaga, kas ma tohiksin sinu telefoninumbri saada?”

Miks ka mitte? Nii ma mõtlesin. Mida halba sellest võiks sündida?

Ta lubas ühendust võtta, siis istus oma 1970. aastate udupeenese autosse ja kihutas mootori mõirates minema.